

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö koskien

Pohjoismaiden ministerineuvoston ehdotusta vuoden 2016 budjetiksi

1. Puheenjohtajiston ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se käynnistää selvityksen matkailukohteiden kansallisista ympäristömerkinnöistä ja ehdottaa tuloksen pohjalta jatkotoimia Pohjoismaiden matkailukohteiden edistämiseksi.

että se priorisoi "*Climate changes and primary industries*" -raportin toimintalinjauksia hyväksytyn budjetin puitteissa.

että se kohdentaa vuoden 2016 budjetista 0,9 miljoonaa Tanskan kruunua Uutta pohjoismaista ruokaa koskevaan toimintaan (budjettikohta 5-6420 Uusi pohjoismainen ruoka). Ruoka on mukana myös Pohjoismaiden profiointipanostuksessa vuonna 2016.

että pohjoismaisessa yhteistyössä keskitytään ruokahävikin torjumiseen muun muassa Vihreän kasvun ohjelmaan ja NordBio-ohjelmaan varattujen varojen kautta, joita on vuonna 2016 käytettävissä yhteensä 2,5 miljoonaa Tanskan kruunua.

että pohjoismaisessa aluekehitysyhteistyössä priorisoidaan jatkossakin talouden kestävästä kehitystä harvaan asutuilla alueilla.

että Nordjobb-ohjelmaan varataan 3 160 000 Tanskan kruunua vuonna 2016. Nordjobb-ohjelma arvioidaan vuonna 2016.

että vuonna 2016 pohjoismaisessa elinkeinopolitiikassa keskitytään innovatiivisiin, digitaalisiin ratkaisuihin, jotka toimivat pohjoismaisen tuotannon perustana.

että vuoden 2016 budjetista kohdennetaan 1 miljoonaa Tanskan kruunua Pohjoismaiselle lehtimieskeskukselle (NJC) antaen sille samalla erityistehäväksi työskennellä strategisesti laatujournalistiikan edistämiseksi Poh-

joismaissa ja lisätä Pohjoismaiden näkyvyyttä. Taloudellista tukea tarvitaan myös NJC:n Venäjään ja Baltian maihin liittyvään toimintaan.

Pohjoismaiden neuvosto

että Pohjoismaiden ministerineuvostolle laaditaan osana parempien menetelmien priorisointia tietopohja, joka koskee biopankkeja, rekisteritutkimusta ja kliinisiä monikeskustutkimuksia politiikkavaikutuksineen ja jonka avulla lääketieteellinen tutkimus voidaan muuttaa taloudellisesti kannattavaksi toiminnaksi. Tämä toteutetaan viimeistään ennen kesäkuuta 2016.

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

että vuonna 2016 säästöjä ei kohdisteta työmarkkinasektoriin. Toteutetaan pilottitutkimus nuorten (alle 30-vuotiaiden) kielten ymmärtämiseen liittyvästä sopeutumisesta työtilanteissa.

että toteutetaan "Ulkoilutoiminta Pohjoismaissa" -hanke, jonka budjettiliikitys on 500 000 Tanskan kruunua. Hankkeella tuetaan lasten ja nuorten kiinnostusta ulkoiluun ja luontoon. Hankkeen pyrkimyksenä on edistää lasten ja nuorten liikuntaharrastusta ja terveyttä.

että Pohjoismaisen kesäyliopisto siirretään (hallinnollisesti ja budjetin osalta) koulutus- ja tutkimusministerineuvostolta (MR-U) yhteistyöministerielle (MR-SAM) ja että vuoden 2015 määrärahaa vastaava määrä siirretään kesäyliopiston kehittämiseen ja toiminnan jatkamiseen. Edellytyksenä on, että Pohjoismaisen kesäyliopisto noudattaa arvioinnin tuloksia ja ehdotuksia jatkotyössä.

että myönnetään 3,758 miljoonaa Tanskan kruunua Saamelaisneuvostolle ja saamelaisten taiteilijaneuvostolle saamelaiseen kulttuuriyhteistyöhön ja sen välitykseen sekä yhtenäisen kulttuuripolitiikan edistämiseen Pohjoismaissa ja Luoteis-Venäjällä.

että myönnetään sopiva summa monimuotoisen pohjoismaisen kulttuurin vahvistamiseksi kouluissa laajassa merkityksessä. Tämä toteutetaan muun muassa esittelemällä panostusta lasten- ja nuortenkirjallisuuteen esimerkiksi kirjailijavierailujen, lyhyt- ja dokumenttielokuvien verkkopohjaisen levityksen sekä Demokratia, osallistaminen ja turvallisuus -ohjelman kautta.

että se konkretisoi resistenttien bakteerien torjuntatyötä strategiaryhmällä, joka työskentelee monialaisesti ja kokonaisvaltaisesti noudattaen niin kutsuttua Yksi terveys -työtappaa.

että se priorisoi työtä kemikaalien ja hormonitoimintaa häiritsevien aineiden vähentämiseksi arjessa kokoamalla lisätietoa niiden vaikutuksista ihmisiin ja luontoon. Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee tehdä kansainvälisillä foorumeilla aktiivista politiikkaa pyrkimyksenä vähentää kemikaalien ja hormonitoimintaa häiritsevien aineiden määrää arjessa. Tämän lisäksi ministerineuvosto vahvistaa vuoden aikana Pohjoismaiden kuluttajille suunnattua tiedotuspanostusta.

että vahvistetaan yhteispohjoismaista panostusta ihmiskaupan torjuntaan sen kaikissa muodoissa laajalla sektorienvälisellä ohjelmalla.

että uuden pohjoismaisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategian täytäntöönpanossa huomioidaan tarve vahvistaa lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmaa pohjoismaisessa yhteistyössä.

että kaikki Pohjoismaiden ministerineuvoston sektorit ottavat huomioon tasa-arvonäkökulman valtavirtaistamisen kaikessa toiminnassaan. Kaikkien sektorien, ei ainoastaan tasa-arvoasiain ministerineuvoston, tulee toisin sanoen sisällyttää tasa-arvonäkökulma kaikkiin poliittisiin päätöksiin.

että se Nordic School of Public Healthin (NHV:n) lakkauttamisen jälkeen priorisoi varoja ennaltaehkäisevää toimintaa ja kansanterveyttä koskeviin uusiin panostuksiin.

Pohjoismaiden neuvosto

että se edistää Pohjoismaiden näkyvyyttä naapuri- ja raja-alueilla ja tarkastelee mahdollisuutta myöntää varoja Flensburgin tiedotustoimiston ja Berliinin pohjoismaisten suurlähetystöjen monivuotisille hankkeille sekä jatkaa Pohjolan talosta laaditun ehdotuksen selvittämistä huomioiden Pohjolan talo -käsitteen käytön.

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

että se selvittää, mitä seurauksia Pohjoismaiden ministerineuvoston Venäjän-toiminnan lakkauttamisella on Baltian maiden tiedotustoimistoille.

2. Taustaa

Prosessista

Vuonna 2015 budjettiprosessia ovat leimanneet Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston uudistukset ja muuttuneet yhteistyömuodot.

Puheenjohtajisto päätti tammikuussa 2015 lakkauttaa budjettiryhmän, joka on tähän asti ollut vastuussa puheenjohtajiston käsittelyä edeltävistä budjettivalmisteluista. Tammikuussa puheenjohtajisto otti tehtäväkseen budjettivalmistelun, koska budjettiryhmässä istui puheenjohtajiston 13 jäsenestä seitsemän, minkä vuoksi suuri osa työstä ja useat kokoukset tehtiin kahteen kertaan. Lisäksi Pohjoismaiden neuvoston uudistustyöryhmän yleisenä toiveena oli tuoda lisää politiikkaa puheenjohtajiston työhön ja lisätä puolueyhjmién vastuuta.

Vaikka puheenjohtajisto ottikin budjettikäsittelyn haltuunsa, oli yhä tarvetta sille, että puolueyhjmit nimittivät omat budjettivastaavansa neuvotteluihin. Budjettivastaavien ja presidentin oli tarkoitus neuvotella Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa budjetista.

Samanaikaisesti Pohjoismaiden ministerineuvostossa on käynnissä uudistustyö, jonka myötä Pohjoismaiden neuvosto on saanut lisää mahdollisuuksia osallistua budjettiprosessiin. Osana tätä prosessia Pohjoismaiden neuvosto piti kokouksen Tanskan yhteistyöministeri Carsten Hansenin kanssa *ennen kuin* Pohjoismaiden ministerineuvosto tammikuussa 2015 esitteli budjettiohjeet (budjetin jako sektorien kesken).

Lisäksi kävi niin, että Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaan kanssa kesäkuulle 2015 suunniteltu kokous peruutettiin Tanskan parlamenttivaalien vuoksi. Uusi yhteistyöministeri valittiin heinäkuussa, mutta hän joutui luopumaan tehtävästään syyskuussa. Pohjoismaiden neuvosto on näin ollen vuonna 2015 neuvotellut kolmen eri Tanskan yhteistyöministerin kanssa.

Budjettikokous ja -neuvottelut ministerin kanssa järjestettiin kuitenkin tavalliseen tapaan elokuun puolivälissä – välittömästi sen jälkeen kun puolueyhjmit olivat lähettäneet muutosehdotuksensa.

Lopullisesta budjettisopimuksesta päätettiin 2. lokakuuta 2015, jolloin Höskuldur Þórhallsson (Pohjoismaiden neuvoston presidentti ja keskiryhmän jäsen) ja Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttir (sosiaalidemokraattisen puolueyhjmién jäsen) tapasivat Tanskan yhteistyöministeri Peter Christensenin. Osapuolet pääsivät yksimielisyyteen budjettitekstistä.

Ennen kokousta sihteeristö oli lähettänyt budjettiehdotuksen, joka esiteltiin puheenjohtajiston kokouksessa Oslossa 9. syyskuuta.

Budjettiteksti on syntynyt kompromissina, jota molemmat osapuolet sitoutuivat tukemaan.

Pohjoismaiden neuvosto

Vuoden 2016 budjettia koskevat kokoukset

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

28. lokakuuta 2014	Puheenjohtajisto keskusteli vuoden 2016 budjetista yhteistyöministerien kanssa Tukholmassa
21. tammikuuta 2015	Budjettiryhmä tapasi Tanskan yhteistyöministerin Carsten Hansenin.
27. tammikuuta 2015	Puheenjohtajisto lakkautti budjettiryhmän ja jokainen puolue nimesi budjettivastaavan.
18. helmikuuta 2015	Yhteistyöministerit (MR-SAM) hyväksyivät budjettiohjeet (budjettikehykset).
10. kesäkuuta 2015	Pääsihteeri lähetti ehdotuksen vuoden 2016 budjetiksi.
23. kesäkuuta 2015	Puheenjohtajistolle esiteltiin pääsihteerin budjettiehdotus Reykjavikin-kokouksessa, ja ehdotusta käsiteltiin.
kesäkuun loppu	<i>Budjettivastaavien Tanskassa pidettäväksi suunniteltu kokous yhteistyöministerien kanssa jouduttiin peruuttamaan Tanskan vaalien takia.</i>
elokuun puoliväli	Puolueryhmät ja valiokunnat lähettivät muutosehdotuksia.
20. elokuuta 2015	Budjettivastaavat kokoontuivat käsittelemään tulleita muutosehdotuksia.
21. elokuuta 2015	Budjettivastaavat pitivät kokouksen Tanskan yhteistyöministerin Carl Holstin kanssa.
9. syyskuuta 2015	Puheenjohtajisto keskusteli budjettiehdotuksista ja antoi Höskuldur Þórhallssonille ja Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttirille valtuudet neuvotella budjettikompromissista.
2. lokakuuta 2015	Höskuldur Þórhallssonin ja Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttirin neuvottelut Tanskan yhteistyöministerin kanssa johtivat budjettikompromissiin
27.-29. lokakuuta 2015	Puheenjohtajisto käsittelee Pohjoismaiden neuvoston mietintöä tavoitteena hyväksyä se lopullisesti istunnon yleiskokouksessa.

Sihteeristö on puolueryhmien ja valiokuntien näkemysten ja ehdotusten pohjalta laatinut joukon muutosehdotuksia, jotka on osittain huomioitu tekstissä.

Budjettikompromissia koskevia näkemyksiä:

Erityisesti koskien ruokahävikkiä

Hanke on käynnissä ja jatkuu biotalousaloitteessa, joka käynnistettiin vuonna 2014 ja käy ilmi priorisointibudjetista.

Erityisesti koskien Uutta pohjoismaista ruokaa

Uusi pohjoismainen ruoka on yhä osa budjettia ja sisältyy lisäksi Pohjoismaiden ministerineuvoston uuteen kansainväliseen profiloitustrategiaan.

Erityisesti koskien Nordjobbia

Nordjobbin arviointi on parhaillaan käynnissä. Arvioinnin päätyttyä voidaan ottaa kantaa mahdollisiin budjettimuutoksiin.

Erityisesti koskien Pohjoismaista lehtimieskeskusta

Kompromississa pidetään kiinni nykyisestä 1 miljoonan Tanskan kruunun budjetista, josta sovittiin vuonna 2014 Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston välillä. Tämän lisäksi myönnetään lisävaroja Venäjällä ja Baltian maissa tapahtuvaan toimintaan.

Pohjoismaiden neuvosto

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Erityisesti koskien maisteriohjelmaa

Ohjelma ei ole uusi – kuten muutosehdotuksessa korostettiin. Se on toiminut vuodesta 2007 lähtien, mutta se on nyt saanut oman budjettikohtansa.

Erityisesti koskien urheilua ja liikuntaa

Ministerineuvoston budjetissa ei ole kyseistä budjettikohtaa eikä kannatusta sen perustamiseksi. Sen sijaan ehdotetaan Ulkoilutoiminta Pohjoismaissa -hanketta.

Erityisesti koskien tietokonepeliohjelmaa

Ohjelman lakkauttaminen on toteutettu Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston aikaisemman sopimuksen mukaisesti. (On lakkautettava joitakin hankkeita, jotta voidaan aloittaa uusia).

Pohjoismaiden saamelainen elokuvainstituutti

Vuoropuhelu on käynnissä, minkä vuoksi rahoitusmallista ei kannata päättää etukäteen.

Erityisesti koskien sähköistä rekisteriä

Huomio kiinnittyy Arjeplogin sopimukseen, joka on yleiskeskustelun aiheena ja jota käsitellään hyvinvointivaliokunnassa sekä elinkeinovaliokunnassa. Tammikuussa 2016 perustetaan EU-tasolla rekisteri.

Erityisesti koskien Pohjoismaiden neuvoston palkintojenjakoa

Toiminta on yksityiskohtaisesti kuvailtu vuoden 2016 tavoite- ja tulosseuranta koskevassa raportissa ja se voidaan toteuttaa näissä budjettikohyksissä.

Erityisesti koskien kieliyhteistyötä

Ehdotus siitä, että naapurikieliä ruotsi, norja ja tanska koskeva kieliyhteistyö ottaisi huomioon myös yhteistyön suomen kielen kanssa hylättiin viitaten siihen, että pohjoismainen yhteistyö tapahtuu skandinaavisilla kielillä.

Erityisesti koskien kansainvälisiä toimistoja

Yksi puoluerhmistä on ehdottanut, että Baltian maissa olisi tulevaisuudessa vain yksi toimisto. Tämä ehdotus hylättiin viitaten Venäjän tiedotustoimistojen lakkauttamisen jälkeiseen turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen. Lakkauttaminen aiheutti lisää toimintaa Baltian-toimistoille, jotka ottivat hoitaakseen useita hankkeita.

Myös Brysselin-toimiston perustamisesta on ehdotus. Tämä ehdotus ei kuitenkaan sovellu Pohjoismaiden ministerineuvoston tehtäväksi, vaan Pohjoismaiden neuvostolle. Kaikilla Pohjoismailla on oma pysyvä edustustonsa Brysselissä eikä niillä ole yhteisen edustuston toivetta. Pohjoismaiden neuvosto voi kuitenkin itse vahvistaa yhteyksiä EU:hun perustamalla toimiston tai palkkaamalla EU-vastuuhenkilön omaan sihteeristöön oman budjettinsa puitteissa. Aiheesta on lisää Andrea Karlssonin raportissa "Norden och EU starkare tillsammans", jonka aiheena on Pohjoismaiden neuvoston ja EU:n välisen yhteistyön vahvistaminen.

3. Lausunnot

Pääsihteerin budjettiehdotus on lähetetty Pohjoismaiden neuvoston puoluerhmille, valiokunnille ja jäsenille lausuntoja varten. Saapuneiden muu-

tosehdotusten ja priorisointien pohjalta Höskuldur Þórhallsson (Pohjoismaiden neuvoston presidentti ja keskiryhmän jäsen) ja Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttir (sosiaalidemokraattisen puolueen jäsen) neuvottelivat puheenjohtajiston valtuuttamina lopullisesta ehdotuksesta, jonka tämä mietintö sisältää.

Pohjoismaiden neuvosto

302/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

4. Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajisto on huolissaan siitä, että budjettia leikataan samanaikaisesti kun ministerit ja parlamentaarikot haluavat lisätä pohjoismaista yhteistyötä. Ministerineuvosto on leikannut pohjoismaista budjettia jo useana vuonna peräkkäin. Pohjoismaiden neuvosto on tyytymätön tähän kehitykseen ja huolestunut sen aiheuttamista seurauksista yhteistyölle.

Puheenjohtajisto on kuitenkin myös huolestunut pohjoismaista yhteistyötä kritisoivista selvityksistä ja raporteista, ja on sitä mieltä, että ne tulee ottaa vakavasti (Pohjoismaisen kesäyliopiston NSU arviointi ja pohjoismaisten projektien vaikutuksia koskeva raportti). Tämän vuoksi ollaan tyytymättömiä siihen, että NSU siirretään MR-U:n alaisuudesta yhteistyöministerien vastuualueelle. Mitä tulee pohjoismaisten projektien arviointiin, puheenjohtajisto haluaa runsaslukuisten projektien parempaa arviointia ja seurantaa ja kaipaa lisää läpinäkyvyyttä.

Puheenjohtajisto tukee Pohjoismaiden ministerineuvoston sektorienvälisiä panostuksia. Panostuksiin kuuluvat muun muassa ympäristö ja ilmasto sekä uusi yhteispohjoismainen panostus demokratian, osallistamisen ja turvallisuuden vahvistamiseksi torjumalla sosiaalista syrjäytymistä, ekstremismia ja uskontoon perustuvaa syrjintää. Myös terveydenhuoltosektorin strategisen selvityksen (Könbergin raportti) seurantaa halutaan priorisoida.

Puheenjohtajisto on Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa käymissään neuvotteluissa esittänyt budjettiin joukon muutosvaatimuksia. Pohjoismaiden ministerineuvosto on pystynyt huomioimaan merkittävän osan neuvoston vaatimuksista. Mikäli se ei ole ollut mahdollista, ministerineuvosto on antanut perustelun, jonka puheenjohtajisto hyväksyy vuoden 2016 budjetin osalta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö asiaa voitaisi arvioida uudelleen seuraavan vuoden budjetin yhteydessä.

Puheenjohtajisto on tietoinen siitä, että sekä Pohjoismaiden neuvoston että Pohjoismaiden ministerineuvoston työtavoissa ja -prosesseissa tapahtuu parhaillaan muutoksia. Molemmat osapuolet haluavat politisoinnin ja osallistamisen lisäämistä. Tämän vuoksi puheenjohtajisto odottaakin budjettiprosessin kehittyvän parempaan suuntaan, kun kuluvan ja seuraavan vuoden neuvottelut aloitetaan aikaisemmin kuin tähän mennessä.

Reykjavíkissa 27. lokakuuta 2015

Arto Pirttilahti (kesk.)

Carl Haglund (sv)

Hans Wallmark (M)

Henrik Dam Kristensen (S)

Höskuldur Þórhallsson (F)

Juho Eerola (ps.)

Marit Nybakk (A)

Michael Tetzschner (H)

Morten Løkkegaard (V)

Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttir (A)

Phia Andersson (S)

Steingrímur J. Sigfússon

Wille Rydman (kok.)